

EJL

a **FIRST** course in **ESPERANTO**

by William Auld

✓ Deputy
Depute Rector of Lornshill Academy, Scotland.

Member of the ACADEMY of ESPERANTO.

AUTHOR: Esperanto TEXTBOOKS

("Esperanto: A New Approach" and "Paŝoj al Plena Posedo")
and Esperanto POETRY ("Spiro de l'Pasio," "La Infana Raso,"
"Unufingraj Melodioj," and "Humoroj").

EDITOR: "The British Esperantist," "Norda Prismo,"

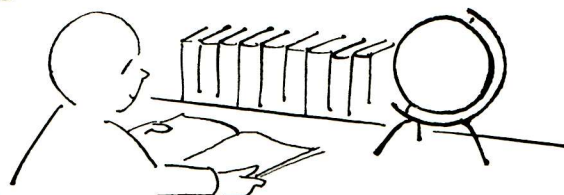
"Esperanta Antologio," and Poetry Editor "Angla Antologio".

WHAT IS "ESPERANTO" ?

Esperanto is the
INTERNATIONAL LANGUAGE,
used by people all over the world for
INTERNATIONAL COMMUNICATION.

Esperanto was specially designed for this purpose. Because of this, it has its own special character and is **EASIER TO LEARN** than other languages. This book has been written to give you a reading knowledge of

the language after only a few hours study. With the aid of a good dictionary you will then be able to correspond with Esperantists throughout the world.

ESPERANTO IS EASIER TO LEARN THAN OTHER LANGUAGES BECAUSE--

- 1 there are no spelling difficulties. There are 28 sounds in Esperanto and 28 letters in its alphabet, so that every word is pronounced as it is spelled and vice versa;
- 2 the grammar is **SIMPLE** and **REGULAR**. The rules are few, and there are **NO** exceptions; what you learn, you can use and always be sure of being correct;
- 3 the amount of **VOCABULARY** to be learned is very much reduced by Esperanto's **UNIQUE SYSTEM** of **WORD-BUILDING**, e.g. from the root **SAN** one can form (among many others)--

sano (health)
sana (healthy)
sane (healthily)
sanigado (hygiene)

sani (to be healthy)
malsano (illness)
malsanulo (an ill person)
sanigilo (remedy)

malsanulino (an ill woman)
malsanulejo (a hospital)
saniga (healthful)
sanigejo (sanitarium)

etc., etc., etc.

THIS BOOK will teach you how to do this. We have used two-color printing to help you visualize initially this unique feature of the language.

ONLY 98 ROOTS are needed in order to read the 500-word story on p.30. (It has been calculated that 2,800 Esperanto roots are sufficient to provide the equivalent of 10,000 English words!)

AS AN ENGLISH SPEAKER you will find many of the roots already familiar-- but remember that Esperanto was designed to be **EVERYBODY'S** second language, irrespective of their mother tongue, and is popular not only in Europe and America, but also in Asia.

The Esperanto Alphabet

The Vowels

A

as in
"are"

E

as in
"well"

I

as in
"machine"

O

as in
"or"

U

as "oo" in
"good" *boot*

The Consonants

B

C

as "ts"
in "bits"

Ĉ

as "ch"
in "choose"

D

F

G

as in
"go"

Ĝ

as in
"George"

H

Ĥ

as "ch"
in "loch"

J

as "y"
in young"

Ĵ

as "s" in
"pleasure"

K

L

M

N

P

R

S

(all as in English)

Ŝ

as "sh"
in "shut"

T

Ŭ

as "w" in
"will"

V

Z

THE STRESS in an Esperanto word is always on the second last vowel.

When sounding consonant letters add "oh" sound, i.e., "bo," "do," "fo," etc.

LESSON

1

BASIC ROOTS

Amik (friend) **Infan** (child) **Patr** (father)
Sinjur (mister) **Vir** (man) **Alt** (high)
Bel (beautiful) **Bon** (good) **Grand** (big)
Jun (young)

OTHER WORDS

La (the)
Kaj (and)

O (noun ending)

a (adjective ending)

j (plural ending)

Patro. La patro. Patroj. La patroj. Infano. La infano. Infanoj.
 La infanoj. Patro kaj infano. Patro kaj infanoj. Patroj kaj infanoj.
 La patro kaj la infanoj. La patro kaj infanoj. Amiko. La amiko.
 Amikoj. La amikoj. Belo. Bono. Bela. Bona. Bona patro. Patro
 bona. Bonaj patroj. Patroj bonaj. Infanoj bonaj. Bona infano.
 Patra bono. Infana belo. Bonaj amikoj. Amiko bona. Infano bona kaj
 bela. Bona patro kaj belaj infanoj. Amikaj infanoj. Amika patro.
 Infana bono. Infana belo.
 Bela viro. Vira belo. Juna viro. Vira juno. Patro kaj junaj infanoj.
 Viro kaj junaj amikoj. Amiko kaj la junaj infanoj. Amiko kaj la bela
 infano. Viraj infanoj. Amikoj belaj kaj bonaj. Granda amiko. Viro
 granda. Viro granda kaj bela. Viro alta kaj bela. Alta infano. Vira
 alto. La viro bela. La viro granda. La granda amiko. La amiko alta.
 La sinjoro alta. La sinjoroj bonaj. La amikaj sinjoroj.

(1) Esperanto has normally no indefinite article. Thus patro means either father or a father.
 (2) Word order is not rigid in Esperanto. For example, adjectives may either precede or follow their nouns. Thus bona patro and patro bona both mean a good father. A word's function is shown not, as in English, by its position, but by its ending.
 (3) Adjectives agree with their nouns in number; this means that if the noun takes the plural ending-j, then so do the adjectives that describe it: bonaj amikoj.

in (feminine)

ul (person who is)

ge (both sexes together)

Patro. Patrino. Amiko. Amikino. Sinjoro. Sinjorino. Viro. Virino.
 Patrino kaj infanoj. Virino kaj amikinoj. Patrinoj kaj patroj. Viro
 kaj virino. Viro kaj amikino. Sinjoroj! Sinjorinoj kaj sinjoroj!
 Bonaj patrinoj. Amikinoj junaj kaj belaj. Bela patrino kaj infano
 granda. Juna infano, patro kaj patrino. Bonulo. Belulo. Grandulo.
 Junulo. Altulo. Bonulino. Belulino. Grandulino. Junulino.
 Altulino. Junula alto. Junulina belo. Infana junulo. Belulina bono.
 Belo bonulina. Alta kaj bona junulo. Bona altulo. Bela grandulino.
 Gepatroj. Geamikoj. Gesinjoroj. Geviroj. Gepatra bono.
 Gejunuloj. Gejunula belo. Gebonuloj. Gebeluloj.

mal (opposite of)

Bona. **Mal**bona. Bela. **Mal**bela. Alta. **Mal**alta. Juna. **Mal**juna.
Granda. **Mal**granda. Grandaj **gepatroj** kaj **mal**grandaj infanoj.
Belaj **gejunuloj** kaj **mal**belaj **mal**junuloj. Bona sinjoro kaj **mal**bonaj
infanoj. Bonaj **gepatroj** kaj infanoj **mal**bonaj. **Mal**belulo juna.
Malaltulo **mal**juna. Grandaj kaj **mal**grandaj infanoj. Patroj bonaj
kaj **mal**bonaj. La bela sinjorino kaj la **mal**bela sinjoro. La
maljunulino kaj la **mal**belulo.

unu (one)
du (two)
tri (three)
kvar (four)
kvin (five)
ĉirkaŭ (about, around)

Unu patro. **Du** gepatroj. **Tri** junuloj. **Kvar** junulinoj. **Kvin**
malbeluloj. **Unu** virino. **Du** **gejunuloj**. **Tri** junulinoj. **Kvar** sinjoroj.
Kvin amikoj. **Unu** bela infano. **Du** infanoj belaj. **Tri** sinjoroj bonaj.
Kvar bonaj belulinoj. **Kvin** **mal**bonaj **mal**junulinoj. **Ĉirkaŭ** **kvin**
viroj. **Ĉirkaŭ** **kvar** junuloj. **Ĉirkaŭ** **kvar** infanoj.

as (present tense)
is (past tense)
os (future tense)
est (be)

La infano **estas** bona. La infano **estis** bona. La infano **estos**
bona. La infanoj **estas** bonaj. La infanoj **estis** bonaj. La infanoj
estos bonaj. La infanoj **estas** grandaj. La infanoj **estis** grandaj.
La infanoj **estos** grandaj. La bela patrino **estas** bona. La bela
patrino **estis** bona. La bela patrino **estos** bona. La amiko **estos**
altulo. La amiko **estis** altulo. La amiko **estas** altulo. La gepatroj
estis **mal**junaj. La gepatroj **estos** **mal**junaj. La gepatroj **estas**
maljunaj.

kun (with)
sen (without)

La sinjoro **estas** **kun** la gepatroj. Infanoj **sen** gepatroj. **Sengepatraj**
infanoj. **Kun** la amikoj **estas** amikinoj. **Kunulo**. **Kunulino**. **Sen**infanaj
virinoj. Viroj **sen**virinaj. **Sen** junaj amikoj **estas** la **mal**junuloj.
Patrinoj **kun** infanoj. Junulo **sen** **kunuloj**. **Senkunula** junulino. **Mal**-
granda **sen**patrulo. **Kun** la grandaj amikoj **estas** la infanoj **sengepatraj**.

(1) Note that all elements in Esperanto may be used in word-building, irrespective of their apparent grammatical category, e.g. **sengepatraj**.

(2) In analysing the meaning of a word, begin at the end and work backwards (this process is only necessary for beginners), e.g. **kun-ul-o** means noun-person-who-is-with, i.e. companion. **Sen-kun-ul-a** means adjective-companion-without, i.e. companionless.

LESSON

2

BASIC ROOTS

Viv (life)	Long (long)	Star (stand)
Parol (speak)	Feliĉ (happy)	Mult (much, many)
Ŝajn (seem)	Loĝ (dwell)	Labor (work)
Kompren (understand)		

i (infinitive "to")

e (adverb-ending)

Vivi. Loĝi. Labori. Paroli. Stari. Vivi longe. Loĝi kune. Labori longe. Paroli longe. Stari longe. Vivi kune. Kunvivi. Labori kune. Kunlabori. Paroli kune. Kunparoli. Stari kune. Kunstari. Multe labori. Multe paroli. Stari multe. Vivi feliĉe. Kunloĝi feliĉe. Labori feliĉe. Paroli feliĉe. Feliĉe stari. Vivi bone. Loĝi alte. Labori bone. Bele paroli.

La gepatroj vivis longe. La infanoj kunlaboras feliĉe. La viroj kunparolos amike. La gesinjoroj loĝas bele. La geamikoj staris longe. La patrino parolos longe. La feliĉulo laboras multe. Multparola virino. Parolis mallonge la sinjorino. Laboros malmulte la malbonaj infanoj. Kunvivis malfeliĉe la geamikoj. La vivo estas mallonga. La vivo ŝajnas mallonga. La viro ŝajnis paroli. La infanoj ŝajnis malfeliĉaj. La gesinjoroj laboris malmulte. La infanoj komprenas malmulte. Malgranda kompreno. La viroj komprenas. Komprenas la amikoj. La junulinoj komprenis. La junuloj staris alte.

ses (six)

sep (seven)

ok (eight)

naŭ (nine)

dek (ten)

ankaŭ (also)

anstataŭ (instead of)

Ses infanoj. Sep viroj. Ok junuloj. Naŭ amikoj. Dek sinjoroj. Ses viroj kaj sep virinoj. Ok viroj kun naŭ virinoj. Dek viroj sen virinoj. Dek viroj senvirinaj. Infanoj anstataŭ gepatroj. Infanoj, ankaŭ gepatroj. Ĉirkaŭ dek infanoj. Ĉirkaŭ dek anstataŭ du. Ok patroj kun ĉirkaŭ dek infanoj, ankaŭ ok viroj seninfanaj.

La granduloj parolis anstataŭ labori. La patroj parolos anstataŭ la patrinoj. Ankaŭ la maljunulinoj ŝajnis kompreni. Longe kaj multe la bonuloj laboras.

Where English uses the present participle in -ing after "instead of," Esperanto uses the infinitive ending -i, e.g. instead of working = anstataŭ labori.

em (inclination to)

ad (continuity of action)

ec (abstract quality)

Parol**ema**. Kompren**ema**. Labore**ma**. Viv**ema**. Parol**ado**. Labor**ado**. Viv**ado**.
Loĝ**ado**. Star**ado**. Alte**co**. Bele**co**. Bone**co**. Grand**eco**. Jun**eco**.
Long**eco**. Mult**eco**. Feliĉ**eco**. Malfeliĉ**eco**. Malmult**eco**. Mallong**eco**.
Maljun**eco**. Malgrand**eco**. Malbone**co**. Malbele**co**. Malalte**co**. Vive**ca**.
Vire**ca**. Infan**eca**. Amike**ca**. Patre**ca**. Sinjore**ca**. Malamike**ca**. Jun**eca**.
Parol**emulo**. Malparol**emulo**. Parol**emulino**. Malparol**emulino**. Labore**mulino**.
Mallabore**mulino**. Senamik**eco**. Senlabore**co**. Seninfan**eco**. Senpatre**co**.
Kun**eco**. Loĝ**adi** kune. Kunvivi amike**ce**. Kunlabor**adi** amike**ce**. Paroli
sinjore**ce**. Longe parol**adi**. Star**adi** longe. Kompreni multe. Bonule**co**.
Malamik**eco**. Feliĉ**adi** kune.

mi (I)

li (he)

ŝi (she)

ĝi (it)

ni (we)

vi (you)

ili (they)

Mi parolis. **Li** laboras. **Ŝi** staras. **Ĝi** vivas. **Ni** komprenis. **Vi** estos.
Ili ŝajnas. **Li** parolis **pri** laboro. **Ili** parolas **pri** la vivo. **Ŝi** parolas
pri la amikinoj. **Li** parolados **pri** boneco. **Vi** komprenis **pri** la parolado.
Ni kunvivos amikece. **Ni** loĝadis kune kaj kunlaboradis amikece. **Mi**
staradas longe kaj **li** paroladas sinjorece. Anstataŭ paroli, **ili** longe
laboradis.

Ili loĝis kune kaj vivis longe. **Ni** laboros longe, kaj ankaŭ parolos
multe. **Ŝi** laboris multe, sed vivis feliĉe. **Li** bele parolis, **sed**
laboris malmulte. La gesinjoroj loĝas bele, kaj ankaŭ vivas bone. **Sed**
ili ŝajnas malfeliĉaj. **Vi** parolas anstataŭ labori. **Ni** estas feliĉaj
gejunuloj. **Ŝi** estis bona maljunulino. **Vi** parolos anstataŭ **ili**. Ĉirkaŭ
dek infanoj loĝis kun la gepatroj, kaj **ili** kune vivis feliĉe. **Ili**
parolas malmulte, **sed** komprenas multe.

Mi a amiko. **Via** infano. **Ŝia** patro. **Lia** alteco. **Ilia** beleco. **Nia**
juneco. **Ĝia** grandeco. **Iliaj** patrinoj. **Ŝiaj** infanoj. **Liaj** paroloj.
Miaj laboroj. **Viaj** paroladoj. **Ĝiaj** gepatroj. **Niaj** infanoj. **Miaj**
bonaj infanoj. **Viaj** belaj amikinoj. **Liaj** longaj paroladoj. **Ŝiaj**
viraj infanoj. **Ĝiaj** malmultaj bonecoj. **Niaj** kvin malbonaj infanoj.
Iliaj malgrandaj infanoj.

pri (about, concerning)

sed (but)

English regards the words "my," "your," "his" etc. as possessive pronouns. In Esperanto these are regarded as possessive **adjectives**, and hence are formed from the pronouns **mi**, **vi**, **li** etc. by adding the ending **-a**, e.g. **mia amiko**.

LESSON

3

BASIC ROOTS

Vid (see)

Am (love)

Hav (have)

Pov (be able)

Don (give)

Ten (hold)

Afer (affair)

Nom (name)

Man (hand)

n (object of the verb)

al (to)

de (of, from)

Vi vidas. Vi vidas la junulinon. La junulino vidas vin. Vidas vin la junulino. Vidas vi la junulinon. La junulinon belan vi vidas. **Ŝi** amas. **Ŝi** amas la gepatrojn. **Ŝin** amas la gepatroj. La gepatroj amas **ŝin**. La gepatroj amas la junulinon. La bonaj gepatroj amas la belan junulinon. La bonajn gepatrojn amas la bela junulino. La sinjoro havas kvar infanojn. Tri infanojn havas la sinjorino. La feliĉulo havas laboron. Bonajn amikojn ni havas. La du feliĉaj infanoj havas bonajn gepatrojn. Bonajn gepatrojn ili havas. Mi povas. Mi povas stari. Vi povas paroli. Ni povas kompreni. Li povas labori multe. **Ŝi** komprenas la aferon. La gepatroj donis vivon **al** la infano. Li donas **al** **ŝi** la manon. **Ŝi** tenas lian manon. La manoj **de** la laborulo estas grandaj. Gepatroj donas nomojn **al** la infanoj. La nomoj **de** la infanoj estas belaj. La patrino nomis la infanon.

(1) In English the object of the sentence is recognized by its position after the verb. Since word order is not rigid in Esperanto, it is recognized by the ending **-n**.

(2) In this respect also the adjective agrees with its noun. Hence if a noun requires the ending **-n**, so also do the adjectives which describe it. This provides considerable stylistic flexibility.

ne (no, not)

tre (very, very much)

en (in)

Ili **ne** multe laboras. Li **ne** amas la junulinon. **Ŝi** **ne** multe amas la junulon. **Ŝi** **tre** amas la junulon. Vi **ne** **tre** bone parolas. Ili staras **tre** alte. Ni komprenas **tre** multe. La malparolemuloj ŝajnis **tre** labori. Li **ne** povas teni ĝin **en** la mano. Estas multaj malfeliĉoj **en** la vivo. Li **ne** parolos anstataŭ mi. Ankaŭ vi estos **tre** feliĉa.

aj (concrete manifestation)

ar (collection of)

ek (beginning or suddenness of action)

Vidaĵo. Havaĵo. Laboraĵo. Donaĵo. Belaĵo. Bonaĵo. Amikaĵo. Infanaĵo. Ĉirkaŭstarajoj. Anstataŭaĵo. Ĉirkaŭaĵo. Amikaro. Junularo. Gepatraro. Infanaro. Bonularo. Nomaro. **Ek**vivi. **Ek**loĝi. **Ek**labori. **Ek**paroli. **Ek**stari. **Ek**ŝajni. **Ek**kompreni. **Ek**vidi. **Ek**ami. **Ek**havi. **Ek**teni.

antaŭ (before,
in front of)

Ni havas amikojn en la ĉirkaŭaĵo. La havaĵo de la gesinjoroj estas granda. Ilia amikaro donis al ili multajn bonaĵojn. Li staros longe **antaŭ** la belajoj. Mi **antaŭ**vidis liajn infanaĵojn kaj ŝiajn amikaĵojn. Nia kunularo ekkomprenis lian paroladon. Ili parolis aferece. Lia afero ekŝajnis al mi malbona. Mi ekvidis belulinon en lia kunularo. Ĝi estas anstataŭaĵo. Li estos anstataŭulo. Mia anstataŭulo estis mallaborema. La senlaborularo estas malfeliĉa.

10 dek. 11 dek unu. 12 dek du. 13 dek tri. 14 dek kvar. 15 dek kvin.
16 dek ses. 17 dek sep. 18 dek ok. 19 dek naŭ. 20 dudek.

ĉu (at the beginning of
a sentence indicates
a question; elsewhere
means "whether").

eĉ (even)

tro (too, too much)

Ĉu vi vidas? **Ĉu** vi vidas la junulinon? **Ĉu** vin vidas la junulino?
Ĉu ŝi amas la gepatrojn? **Ĉu** la gepatroj amas ŝin? **Ĉu** amas ŝin la
gepatroj? **Ĉu** la gepatroj amas la junulinon? **Ĉu** la gepatroj estas
bonaj? **Ĉu** la bonaj gepatroj amas la belan junulinon? **Ĉu** la bonajn
gepatrojn amas la bela junulino? **Ĉu** la sinjoro havas kvin infanojn?
Ĉu du infanojn havas la sinjorino? **Ĉu** la feliĉulo havas laboron?
Ĉu bonajn amikojn ni havas? **Ĉu** la du feliĉaj infanoj havas bonajn
gepatrojn? **Ĉu** bonajn gepatrojn ili havas? Ili parolis **tro** aferece.
Lia afero ekŝajnis al mi **tro** malbona. Ŝi donis al mi la **tro**aĵon. Ni
tenis nin **tro** sinjorece. Li parolis **tro** malamikece. Ili parolis **tro**
malmulte, sed komprenis **eĉ** multe. La mallaboremo de la infanaro
estas **tro**a. Mi **eĉ** ne povis doni al li la manon.

kie (where)

tie (there)

kiu (who, which)

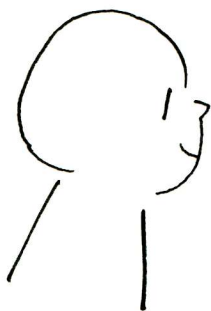
tiu (that)

kiam (when)

tiam (then)

Kiu estas **tiu**? **Tiu** estas la patrino de la infanoj. **Kiu** estas **tiu** grand-
ulo? Li estas patro de la bonaj infanoj. **Kiu** infano estas **tiu**? **Tiu**
estas la laborema infano. **Kiu** komprenas la aferon? **Kiu** amas la junulinon?
Kiun amas la junulino? **Kiu** vidis la infanojn? **Kiuj** vidis la infanon?
Kiun vidis la infanojn? **Kiujn** vidis la infano? **Kiujn** infanojn vi vidis?
La sinjoro, **kiu** parolas al la junulo, estas lia patro. La gejunuloj,
kiuj parolas al la sinjoro, estas liaj infanoj. La virinoj, **kiujn** ni
vidis, estis parolemaj.

Kie laboras tiuj viroj? **Tie** staras dek viroj. **Kie** estas la senlaboruloj?
Tie ni vidos **tiujn**, **kiuj** povas kompreni nin. **Kie** loĝas liaj gepatroj? Ili
ne loĝas **tie**, sed ili laboras **tie**. **Kie** li laboras, **tie** estas bonaj kunuloj.
Kiam li vidis la belan junulinon, li ekamis ŝin. **Tiam** li ektenis ŝian
manon. **Kiam** li eklaboris? **Kiam** li povis. **Tiam** li estis feliĉa. Kaj
tiam li estis ankaŭ havulo. **Kiam** viro havas geamikojn? **Kiam** li estas
bonulo.

LA MALJUNA PATRO

Sinjoro Braŭn, vi ŝajnas malfeliĉa.

Mi ne estas feliĉa, s-ro Trent. Mia maljuna patro, kiu loĝas kun mi, tro multe parolas kaj malmulte laboras.

Viro, kiam li estas maljuna, povas ŝajni parolema. Sed ŝajne li estas ankaŭ bonulo.

Li havas multajn bonecojn, sed li estas mallaborema. Kaj li paroladas.

Kiam vi estis juna, ĉu li tiam multe laboradis?

Tiam li estis bona laborulo.

Kaj ĉu li donis al vi multajn bonaĵojn?

Li estis tre donema.

Kiam vi estis infano, ĉu vi estis feliĉa?

Multe feliĉa. Mi havis bonajn gepatrojn. Ili estis komprenemaj kaj amemaj.

Kie vi loĝis?

En Novjorko.

Kaj ĉu ankaŭ via patrino vivas?

Ne, ŝi ne vivas.

Malfeliĉe. Sed via patro havas amikojn?

Ne multajn. Kaj ankaŭ ili estas maljunaj.

Vi estas viro afereca. Ĉu vi estas multe kun la patro?

Kiam mi povas esti tie.

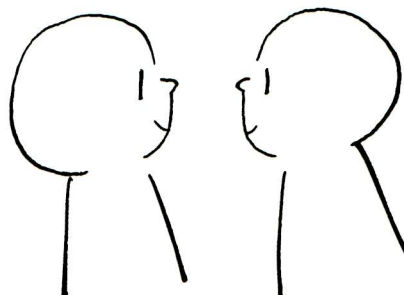
Kaj tiam via patro paroladas al vi?

Li tre amas paroladi pri multaj aferoj.

Li estas feliĉa, kiam vi kunparoladas. Vi povas esti amiko de tiu, kiu estis bona amiko al vi, kiam vi estis malgranda infano. Bona afero, ĉu vi komprenas?

Mi komprenas. Bone. Ĉu mi ŝajnas al vi malfeliĉa?

Ne, vi ŝajnas feliĉa. Feliĉa infano de bonaj gesinjoroj.

DEMANDOJ

1. Kiu parolas?	16. Ĉu la maljunulo havas multajn amikojn?
2. Ĉu s-ro Braŭn estas feliĉa?	17. Kiuj estas maljunaj?
3. Kiu loĝas kun s-ro Braŭn?	18. Kiam s-ro Braŭn estas kun la patro?
4. Kiam viro povas ŝajni parolema?	19. Pri kiuj aferoj parolas la maljunulo?
5. Kiu estas bonulo?	20. Kiam la patro estas feliĉa?
6. Ĉu la patro de s-ro Braŭn estas maljuna?	21. Ĉu la amikeco estas afero bona?
7. Ĉu li estas laborema?	22. Ĉu s-ro Trent estas bonulo?
8. Kiam s-ro Braŭn estis juna, ĉu lia patro estis laborema?	23. Ĉu s-ro Braŭn povas esti amiko al la patro?
9. Al kiu la maljunulo donis multajn bonaĵojn?	24. Ĉu vi estas bonulo?
10. Kiam s-ro Braŭn estis feliĉa?	25. Ĉu vi estas laborema?
11. Ĉu la gepatroj de s-ro Braŭn estis bonaj?	26. Kie vi loĝas?
12. Kiuj estis komprenemaj kaj amemaj?	27. Kie vi loĝis, kiam vi estis infano?
13. Kiu loĝis en Novjorko?	28. Kun kiuj vi loĝis, kiam vi estis infano?
14. Kie loĝis s-ro Braŭn, kiam li estis infano?	29. Ĉu vi estas feliĉulo?
15. Ĉu la gepatroj de s-ro Braŭn vivas?	30. Ĉu vi estas alta? bela? juna?

LESSON

4

BASIC ROOTS

Hom (human being)

Ĉambr (room)

Mort (death)

Proksim (near)

Okaz (happen)

Ir (go)

Temp (time)

Ven (come)

Help (help)

Dev (must, duty, have to)

ant (present participle ending; -- ing)

int (past participle ending; having -- ed)

ont (future participle ending; about to --)

ej (place)

eg (augmentation)

et (diminution)

Am**ant**o estas viro, kiu amas. Am**ant**ino estas virino, kiu amas. Viro, kiu parolas, estas parol**ant**o. Virino, kiu parolas, estas parol**ant**ino. Vid**int**o estas viro, kiu vidis. Vid**int**ino estas virino, kiu vidis. Viro, kiu povis, estas pov**int**o. Virino, kiu mortis, estas mort**int**ino. Mort**ont**o estas homo, kiu mortos. Parol**ont**o estas homo, kiu parolos. La est**ont**eco estas tempo, kiu estos. La est**int**eco estas tempo, kiu estis. La tempo, kiu estas, estas la est**ant**eco. Okaz**int**aĵo estas aĵo, kiu okazis. Okaz**ont**aĵo okazos. La tempo est**ont**a estas la est**ont**eco. La viro am**ant**a estas am**ant**o. La virino vid**int**a estas vid**int**ino. La ven**int**aj homoj helpis la mort**ont**ojn. La help**ant**oj estis ven**int**aj de malproksime. Ili estis tro longe labor**int**aj. Kiam ili estis help**int**aj, ili iris. La kunven**int**aj help**ant**oj estis bonuloj. La ir**ont**oj estis feliĉaj. Ili tre feliĉis. La geam**ant**oj ŝajnis feliĉaj. Ili loĝis proksime. La proksimuloj helpis nin. Ili estis help**ant**aj proksimuloj. La tempo de morto -- la mortotempo -- ŝajnis proksima.

Labore**ej**o. Loĝ**ej**o. Tene**ej**o. Junule**ej**o. Maljunule**ej**o. Infane**ej**o. Mortinte**ej**o. Parolonte**ej**o. Vire**to** estas malgranda homo. Vire**g**o estas granda homo. Ame**gi** estas multe ami. Ame**ti** estas ami, sed malmulte. Labore**gi** estas labori multe, labore**ti** estas labori malmulte. Grand**eg**ulo estas homo tre granda. Et**ulo** estas viro malalta kaj malgranda. Homo helpas bone**g**e, kiu helpas multe. Homo parole**tas**, kiu parolas mallonge. La loĝ**ej**o havas du ĉambrojn. Ĝi estas loĝ**ej**eto. Mi devas iri al la loĝ**ej**o. Mi eniros unu ĉambron. En la ĉambro estas tri homoj. Unu homo estas parolanta, unu estas laboranta, kaj unu estas helpanta. Kvara homo estis venonta. Mi estas la kvara homo, kaj mi estas veninta. La loĝ**ej**o estas ankaŭ labore**ej**o. En unu ĉambro la laboranto loĝas, en la dua ĉambro li laboras. Mi devas helpi lin. Mi ekhelpas. Kiam mi labore**gas**, mi multe helpas. La parolanto devas iri. Li estas ironta. Tiam li iras. Kie estas la laboranto? Li estas en la ĉambro.

for (away)

nun (now)

Li iris **for**. Li **for**iris. Li estis **for**, kiam mi alvenis. Ĉu vi longe forestos? Tie estas du loĝejoj -- unu proksima, unu **fora**. La bonulo fordonis grandan havaĵon. **Nun** mi **for**iros. La **nun**tempo estas tempo, kiu **nun** okazas. La **nun**aj homoj estas feliĉuloj. La homoj emas ami la **nune**con.

The words **fora** and **malproksima** are synonyms. Owing to its wordbuilding nature, Esperanto is surprisingly rich in synonyms.

kial (why,
for what reason?)

tial (therefore,
for that reason)

kiel (how, as,
in what manner?)

tiel (thus, so,
in that manner)

ĉar (because, for)

por (for, in order to)

Kial vi foriras? **Ĉar** mia malamiko estas venonta. **Kial** vi ne helpis lin? **Ĉar** mi ne povis. **Kial** vi ne povis? **Ĉar** miaj laboruloj ne estis venintaj. Miaj laboruloj ne estis venintaj, **tial** mi ne povis helpi lin. Mia malamiko estas venonta, **tial** mi foriras. La junulejo estas malproksima, **tial** la gejunuloj devas iri nun. Li ne havis **kialon por** esti malproksimirinta.

Kiel ili kunvivas? Ili kunvivas feliĉe. **Kiel** ili kunlaboras? Ili kunlaboras bonege. Kie ili loĝas? En la junulejo. **Kiel** ili loĝas? Geamike. **Kiel** ŝi parolis? Ŝi parolis malamikece. **Kiel** li venis, **tiel** li iros. Li amis la junulinon **kiel** patro. **Kiel** patro amas, **tiel** amis li. Ĉu vi komprenas Esperanton? Mi ĝin komprenetas. **Kiel** la bonuleto helpas vin? Li donas al mi multajn aferojn. **Tiel** li helpas min. **Por** esti feliĉa, li devis labori. Li multe laboris **por** kompreni Esperanton. Li ne povis kompreni, **tial** li multe laboris. Li estiĝ bona laboranto. Li laboregis. **Tiel** li ekkomprenis. La malgrandegulo estis **tiel** eta, **kiel** infano. La infano estis **tiel** granda, **kiel** viro. Parolema **kiel** virino. La homoj parolis pri la okazintaĵo. Ili priparolis ĝin. Kiam ili estis ĝin priparolintaj, ili iris **por** kunhelpi. Ili alvenis la ejon kaj eklaboris. **Kial** ili laboris? **Por** helpi. **Kiel** ili laboris? Bonege. **Tial** ili estis bonegaj laborantoj.

A word here about the order of words in a sentence. The student should note that two different skills are involved: the ability to understand other people's sentences, and the ability to construct one's own sentences. In the latter case there is no reason on earth why the student should not construct his sentences on the basis of English word order -- he will be understood by others. He will, as we all do, form his own sentence patterns which will become "normal" for him. BUT he must also be prepared to understand sentences constructed by others on different patterns. Hence the "un-English" structure of many of the examples given. In Esperanto, one cannot argue that one structure is more "correct" than another, though usage naturally does give preference to some over others.

LESSON

5

BASIC ROOTS

Naci (nation)	Kamp (field)	Dir (say)
Riĉ (rich)	Ali (other)	Sci (know)
Sam (same)	Ĝoj (joy)	Fin (end)
Dezir (desire)		

ig (make, cause to)

iĝ (become)

baldaŭ (soon)

La loĝejo estas proksima. La viro proksimiĝis al la loĝejo. Li proksimiĝis la infanon al la helpantoj. La loĝejo baldaŭ vidiĝis. La homoj ekvidis ĝin. Ili vidiĝis feliĉon. Ili feliĉiĝis kaj baldaŭ ilia feliĉo vidiĝis al la ĉirkaŭstarantoj. Ekvido de la loĝejo feliĉiĝis ilin. Por helpi la amikojn, la bonulo laboriĝis multajn kunulojn. Li haviĝis al ili helpon. Tiel helpo al ili haviĝis. Tiel li ankaŭ iĝis riĉa. Li riĉiĝis. La laboro riĉiĝis la bonulon. La malbonulo ŝajniĝis bonecon. Lia boneco estis nur ŝajna.

Kiam junulo enamigis al belulino, lia amo ĝojigas lin. Li multe ĝojigas, kiam li ekvidas ŝin. Lia feliĉeco grandiĝas, kiam ŝi alparolas lin. Kiam vidiĝas ŝia amo, li estas feliĉega. Ŝia amo feliĉigas lin. Li deziras alteniĝi al ŝi. De nun ili iĝas geamantoj. Ili deziras vivi kune. Unu sen la alia estas malfeliĉa. Foresto unu de la alia malfeliĉigas ilin. Ĝi iĝas ilin malfeliĉaj. Amo povas beligi malbelulon, bonigi malbonulon. Amo okazigas feliĉon kaj malfeliĉon en la vivo de la geamantoj. Kiam finiĝas la amo, la geamantoj iĝas geamintoj. Unu ŝajniĝas ĝojon, la alia malĝojon.

Eĉ junulo baldaŭ maljuniĝos. Eĉ riĉulo povas malriĉiĝi. La tempo forigos ĝojon kaj malĝojon, belon kaj malbelon, bonon kaj malbonon. Mortigos ilin la tempo. La devo laborigas eĉ la mallaboremulojn. Ĝi devigas ilin labori. Kiam morto venas, la vivo finiĝas. Unu venas, alia iras. Kiu scias, tiu povas sciigi al aliaj. Tiel la aferoj sciigas. Li eniris la ĉambron. Li enĉambiĝis. Samtempe li enĉambriĝis du amikojn. La tri homoj laboris samĉambre.

ke (that)

oni (indefinite pronoun "one", "they")

Oni diras, ke multaj homoj estas malfeliĉaj. La homoj diris, ke la malamikoj alproksimiĝas. La patro diris, ke la infanoj devas havi bonajn amikojn. La maljunulo diris, ke la kampoj estas malgrandaj kaj malriĉaj. Malgrandaj nacioj emas amikiĝi al la grandaj nacioj. Ili diras, ke la grandaj nacioj helpas ilin. La proksimaj kampoj estas bela vidaĵo. Ili estas belaĵo. Mi scias, ke ili estas belaj. Oni sciigas al mi, ke la aliaj kampoj estas same belaj. La kampoj, pri kiuj oni parolas, estas la havaĵo de mia amiko. Mi ĝojas, ke vi venis. Ĉu vi deziras eniri? Ĉu vi finis vian laboron? Kiel vi nomiĝas? Ĉu vi komprenas, ke oni devas labori por vivi?

The use of **oni** is frequent and important in Esperanto. It often takes the place of an English passive. Thus, **oni sciigas al mi** (= one informed me) would be translated in English as **I was informed**.

an (member of)

jes (yes)

Anoj de aliaj nacioj estas homoj, same kiel vi. En la kamparo multaj homoj laboras. Ili estas kamparanoj. Ĉu la kamparanoj multe laboras? Jes, ili laboras tre multe. Ĉu vi kaj via amiko estas samnaci^{an}oj? Jes, ni estas samnaci^{an}oj. La homaro havas multajn naciojn. Sed la naci^{an}oj estas ankaŭ homaranoj. Ĉu vi estas naci^{an}o? Jes, sed mi estas ankaŭ homarano. Ĉu vi estas kamparano? Ne, ĉar mi ne loĝas en la kamparo. Mi estas ^{an}o de la juna kunularo. Multaj miaj samtempuloj aniĝis al la laborema kunularo. Miaj samloĝe^{an}oj estas boneguloj.

ĉiu (each, every)

neniu (no/one/)

ĉiam (always)

neniam (never)

Ĉiu homo estas homarano, sed ne ĉiuj homoj estas kamparanoj. Ĉiu havas ĝojon en la vivo, kaj ankaŭ malĝojon. Neniu havas ĝojon ĉiam. La ĝojo ne estas ĉiam. Ĉu ĉiuj virinoj estas belaj? Ĉu ili neniam alvenos? Oni scias, ke malbonaĵoj ĉiam okazas kune. Ĉu vi neniam finos vian laboron? Neniu laboron mi havas. Ĉu vi amas ĉiujn viajn proksimulojn? Ne ĉiun mi amas. Neniu povas malhelpi mian iron. Mi vidas neniu. Ĉu vi eniris tiun ĉambron? Neniu.

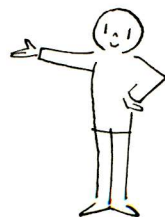
ĝis (until, as far as)

el (out of)

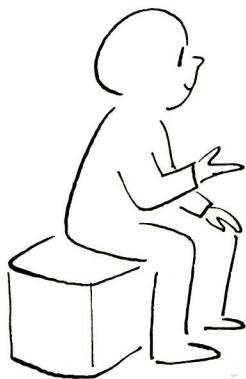
post (after, behind)

Mi venos kun vi ĝis la proksima loĝejo. Ĝis la laborejo ni venos post mallonga tempo. Post la laborejo staras alia loĝejo. El la loĝejo venas du laboruloj. Poste ili iras ĝis la laborejo. Alia viro eliras. Du virinoj elĉambriĝis. Ili elĉambriĝis unu post la alia. Ŝi amis lin ĝismorte. Ili amis unu la alian ĝis la vivofino. Ĝis la nuntempo la homoj estis ĉiam malbonaj, ĉu ne?

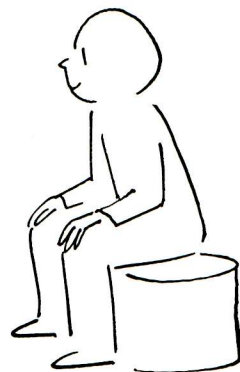
The form ĉu ne, like the French n'est-ce pas, translates all those repetitive English forms which invite agreement, e.g. wasn't it, didn't he, shouldn't I, etc.

DU AMIKOJ

Parolas viro pri feliĉo
En la loĝejo post labor':
"Deziras vivi mi en riĉo
Kiel infano de sinjor'!"

"Ho, maljunul'," amiko diras,
"Vi komprenetas kiel in'!
Ni post mallonga vivo iras,
Al morto venas en la fin',

Kaj ĉu ni riĉas, ĉu malriĉas,
La ĝojo estas baldaŭ for.
La homoj same malfeliĉas,
Ĉu laborulo, ĉu sinjor'."

Parolas tiel homo juna:
"Ne multe helpas vi, kunul'!
Malbona ŝajnas viv' ĝisnuna
Al mortproksima maljunul'..."

WHY NOT LEARN THE POEM
BY HEART? IT WILL HELP YOU
TOWARDS FLUENCY OF SPEECH
AND PRONUNCIATION.

NOTE:

The noun ending -o (but only when it is the **final** ending of the word) may be omitted in verse. An apostrophe (') is substituted to show it is missing, and the stress remains where it would be if the ending were there. **No other ending may be so omitted.** The -a of "la," however, may be omitted in the same way before or after a vowel: "de l' sinjoro."

DEMANDOJ

1. Kiu parolas?

2. Kie li parolas?

3. Kiam li parolas?

4. Kiel li deziras vivi?

5. Ĉu la unua parolanto estas junulo?

6. Ĉu lia kompreno ŝajnas granda al la dua parolanto?

7. Kiam ni iras?

8. Kiam ni venas al morto?

9. Ĉu la ĝojo vivas longe?

10. Ĉu riĉulo longe ĝojas?

11. Kial malriĉulo ne ĝojas longe?

12. Ĉu laborulo kaj sinjoro estas feliĉaj?

13. Ĉu la dua parolanto estas maljunulo?

14. Ĉu li multe helpas la amikon?

15. Ĉu la vivo ŝajnis bona al la maljunulo?

16. Al la maljunulo ŝajnas, ke li estas proksima al ?

17. Ĉu vi estas riĉa?

18. Ĉu vi estas ĝoja?

19. Ĉu vi estas mortproksima?

20. Kiel vi nomiĝas?

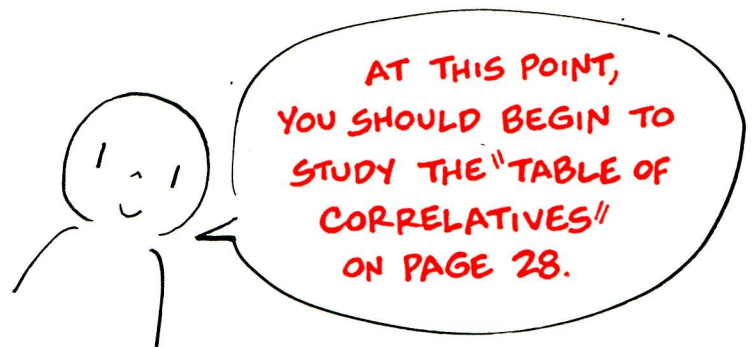
21. Ĉu ino komprenas ete pri la vivo?

22. Ĉu ĉiu viro havas grandajn sciojn?

23. Ĉu ĉiu homo deziras vivi, sed devas morti?

24. Ĉu ĉiuj homoj estas feliĉaj?

25. Ĉu vi estos feliĉa, kiam la laboro finiĝos?

Some of these you already know and should study how they fit into the table. From now on you should relate all the correlative words, as you come across them, to the table.

LESSON

6

BASIC ROOTS

Kor (heart)	Lev (lift)	Rid (laugh)
Foj (time, occasion)	Leg (read)	Skrib (write)
Kelk (some)	Vort (word)	Plen (full)
Kon (know, be well acquainted with)		

at (present participle
passive:
being-- ed)

it (past participle
passive:
having been -- ed)

ot (future participle
passive:
about to be -- ed)

re (again; back)

il (instrument, means)

ind (worthy)

Am^{at}o estas viro, kiun oni amas. Am^{at}ino estas virino, kiun oni amas.
Am^{at}a infano. Kon^{at}a sinjoro. Nekon^{at}aj aferoj. Loĝ^{at}a loĝejo.
Don^{at}aj donaĵoj. Helpantoj helpas help^{at}ojn. Priparol^{at}a afero.
Nevid^{at}a malamiko. Mi ne estas devig^{at}a helpi vin. Kon^{at}o ne ĉiam
estas amiko. Lev^{at}a mano. Ŝajnig^{at}a laboremo. Skrib^{at}aj vortoj.
Vortoj parol^{at}aj. Alparol^{at}o. Parolanto alparolas alparol^{at}ojn. El
la venintoj, kelkaj estis bonaj kaj kelkaj estis malbonaj.

Mortig^{it}o estas homo, kiun oni mortigis. Venig^{it}o estas homo, kiun oni
venigis. Vid^{it}oj estas homoj, kiujn oni vidis. Lev^{it}a mano. Skrib^{it}aj
vortoj. Help^{it}aj proksimuloj. La leg^{it}aj legaĵoj. Plenig^{it}aj manoj.
Komprenig^{it}aj vortoj. Nekompren^{it}a afero. La afero estas fin^{it}a. Koro
ĝojig^{it}a de amo. Multfoje dir^{it}aj vortoj. Kelkfoje vid^{it}aj helpantoj.
Plenkore help^{it}aj homoj. Ŝajnig^{it}a helpemo. Kampoj prilabor^{it}aj.

Aferoj kelkfoje okazig^{it}aj. Nefin^{it}aj aferoj kelkfoje ŝajnas grandiĝi.
Mortig^{ot}o estas homo, kiun oni mortigos. Vid^{ot}aj vidaĵoj. Parol^{ot}aj
vortoj. La afero priskrib^{ot}a. La malbonaĵo priparol^{ot}a. Fin^{ot}a laboro.
Loĝ^{ot}a loĝejo. Don^{ot}aj donaĵoj. Kampoj prilabor^{ot}aj. Dir^{ot}aj vortoj.
Homoj help^{ot}aj estas help^{ot}oj. Plenig^{ot}aj ĉambroj.

Reveni. Revidi. Reiri. Relegi. Reskribi. Reteni. Rehavi. Rekoni.
Revivigi. Ĝis la revido! Labori^{il}o. Skribi^{il}o. Mortigi^{il}o. Paroli^{il}o.
Teni^{il}o. Vidi^{il}o. Levi^{il}o. Vid^{ind}a. Vid^{ind}aĵo. Leg^{ind}a. Priparol^{ind}a.
Dir^{ind}aj vortoj. Dir^{ind}aĵo. Aldon^{ind}a. Am^{ind}a. Dezir^{ind}a. Hav^{ind}a.
Kon^{ind}a. Rid^{ind}a. Restarigi. Restariĝi. Revivigi. Reviviĝi.
Help^{ind}a. Help^{ind}ulo. Am^{ind}ulino.

kio (what thing)

tio (that thing)

ĉio (everything)

nenio (nothing)

Kio estas **tio**? **Tio** estas levilo. En la skriboĉambro de la patro estas multaj skribiloj. **Ĉio** estas bona kaj bela en tiu loĝejo. **Tio** estas bona afero. Okazis **nenio**. Kelkfoje **ĉio** ŝajnas iri malbone. En la afero estas **nenio** ridinda.

La koro de la sinjoro estas plena de malĝojo. En lia vivo estas **nenio** feliĉiga. Lia amafero ridindigis lin antaŭ ĉiuj. **Ĉio** ŝajnas al li nedezirinda. Li estas tre helpinda, sed neniu lin helpas. Li amas foriri, sed li estas ankaŭ malriĉa. **Nenio** okazas por ĝojigi lian koron. Baldaŭ li mortos, kaj **ĉio** estos finita. **Kion** li povas deziri en la vivo? **Nenion** li havas. Liaj infanoj estas malproksimaj kaj senkomprenaj. Li neniam revidos ilin. Li neniam rehavos la feliĉecon de la juneco. Oni neniam revivigos lian mortintan koron.

hodiaŭ (today)

nur (only)

aŭ (or)

inter (between, among)

pro (because of)

Ĉu vi iros **hodiaŭ**? **Hodiaŭ** mi deziras vidi la belaĵojn de la ĉirkaŭaĵo. Vi povas vidi **nur** malmultajn. **Nur hodiaŭ** mi ekscios lian nomon. Ĉu vi emas helpi **aŭ** iri? Neniu scias lian nomon **aŭ** naci. **Inter** la loĝejoj staras multaj homoj. **Inter** la homoj estas kelkaj infanoj, ĉu ne? **Pro** kio vi foriras? **Pro** mia laboro. **Pro** kiu vi foriras? **Pro** mia amatino. **Pro** multaj aferoj oni kelkfoje devas laboregi, ĉu ne? Ĝis la revido!

LESSON

7

BASIC ROOTS

Kap (head)	Far (make, do)	Flank (side)
Liber (free)	Voj (way, road)	Rapid (fast)
Pet (ask/for/)	Grav (important)	Respond (reply, answer)
Demand (ask/a question/)		

U (imperative ending: command)

Levu la kapon. Donu la manon. Estu feliĉa. Eĉ ne unu vorton diru. Foriru. Ne mortigu min! Vidu mian amikon, kaj diru al li, ke mi venos. Ne parolu longe. Ne ŝajnigu senhelpecon. Havu belan libertempon! Liberigu la malliberulojn! Ne faru malbonaĵojn. Legu lian skribaĵon. Iru labori en miaj kampoj. Vivu ĝoje. Ne staru tie. Diru vian nomon. Finu vian paroladon. Faru gravan laboron. Rapidu! Negrave. Ne parolu rapide, aŭ mi ne povos kompreni. Proksimiĝu. Helpu viajn kunulojn.

Ni laboru, por ke ni riĉiĝu. Ni petu tiun laboranton, ke li helpu nin. Ni demandu al tiu laboranto, kie estas la loĝejo. Ni diru al li, ke ni ne komprenas. Faru kelkajn demandojn. Ni petu helpon. Sciu, ke li ne helpas nin. Donu ree la samon, mi petas. Mi petas, kie mi staru? Kion mi faru? Kial ni ne iru? Li venas, tial ni ne parolu. Neniam deziru tion, kion vi ne povas havi. Iru la saman vojon, kiel li. Ne faru same, kiel malbonulo. Laboru rapide, por ke neniu malbonaĵo okazu. Se oni demandas pri la afero, ne respondu. Demandoj petas respondojn.

eb (possible)

Vide**bl**a belaĵo. Responde**bl**a demando. Nescie**bl**a afero. Nekone**bl**a riĉulo. Rekone**bl**a sinjoro. Liberige**bl**a nacio. Nefare**bl**a laboro. Neire**bl**a vojo. E**bl**a okazo. Nemalhave**bl**a bonaĵo. E**bl**e. Nee**bl**e. Labori nevide**bl**e. Demandi neresponde**bl**e. Respondi nekomprene**bl**e. Skribi nelege**bl**e. Eltene**bl**a. Nehelpe**bl**a. Estas nee**bl**e, paroli al homo, kiu nenion komprenas.

on (fraction)

Unu du tri kvar kvin ses sep ok naŭ dek. Du**on**o. Tri**on**o. Kvar**on**o. Kvin**on**o. Ses**on**o. Sep**on**o. Ok**on**o. Naŭ**on**o. Dek**on**o. Du**on**igi. Tri**on**igi. Kvar**on**igi. Kvin**on**igi. Ses**on**igi. Sep**on**igi. Ok**on**igi. Naŭ**on**igi. Dek**on**igi. Du**on**iĝi. Tri**on**iĝi. Kvar**on**iĝi. Kvin**on**iĝi. Ses**on**iĝi. Sep**on**iĝi. Ok**on**iĝi. Naŭ**on**iĝi. Dek**on**iĝi. Du**on**e malbone. Du**obl**e. Tri**obl**e. Kvar**obl**e. Kvin**obl**e. Ses**obl**e. Sep**obl**e. Ok**obl**e. Naŭ**obl**e. Dek**obl**e. Du**obl**igi. Du**obl**iĝi. Tri**obl**igi. Tri**obl**iĝi. Kvar**obl**igi. Kvar**obl**iĝi. Dek**obl**igi. Dek**obl**iĝi. Mult**obl**igi. Mult**obl**iĝi. Du**obl**e du estas kvar. Du**obl**e kvar estas ok. Du**obl**e kvin estas dek.

obl (multiple)

laŭ (according to)

Laŭ li, la vojofino estas proksima. Ni ekkonos la respondanton **laŭ** liaj respondoj. Faru **laŭ** via devo. Iru **laŭ** la vojo. Laboru **laŭ**eble bone. Kompreni **laŭ**vorte. **Laŭ**longe de la vojo. **Laŭ** la vojflanko. Mi helpas **laŭ**pove. **Laŭ** mia scio, li ne estas malbonulo.

tra (through)

Iri **tra** la kamparo. **Tra**legi la skribaĵon. **Travivi** multon. **Travidi** ŝajnigon. Iri **tra** la ĉambro. **Trairi** la ĉambron. **Tra** la vivo. Rapidigi **tra** la loĝejo. **Transiri** la flankvojon. **Transskribi** la vortojn.

trans (across)

Transdoni la sciigon. **Travidebla**. **Transdonebla**. **Trans** la kamparo. **Trans** la kamparo staras loĝejo. Por alveni al ĝi oni iras **tra** la kamparo, **laŭ** la kampara vojo. Staris ĉiuflanke la **transdonitaj** aferoj.

kies (whose)

Kies amiko li estas? **Kies** amatino ŝi estas? **Kies** nomo estas skribita tie? La sinjoro, **kies** nomo estas skribita tie, mortis hodiaŭ. La homo, **kies** afero ŝajnis grava, devis eniri. **Ĉie** oni vidis homojn, **kies** infanoj estis for. **Ĉie** la gejunuloj laboris tre multe kaj parolis tre ĝoje. **Ĉie** estas gepatroj, **kies** infanoj estas bonaj.

ĉie (everywhere)

morgaŭ (tomorrow)

Morgaŭ ni faros rapide multajn aferojn. Foriru **tuj**! **Tamen** ne venu **morgaŭ** al mia loĝejo. **Tuj** ili duonigis la laboron. Oni demandis, **tamen** neniu respondis. Donu **tuj** vian vorton, mi petas. Mi petas, ke **morgaŭ** vi parolu al la gemaljunuloj. Lia aliĝo **tuj** triobligis la haveblan tempon. **Morgaŭ** aŭ post**morgaŭ** okazos la paroladoj. Mortu **tuj** la malamikoj! **Tamen** vivu la virinoj kaj infanoj! Mi vidis ŝin, **tamen** mi ŝin ne rekonis.

tuj (immediately)

tamen (however)

LESSON

8

BASIC ROOTS

Lern (learn)

Milit (war)

Sid (sit)

Send (send)

Ter (earth)

Tut (whole)

Met (put)

Lok (place)

Nov (new)

Fort (strong)

si (himself, herself, itself, oneself, themselves)

per (by means of)

dis (separation)

ist (professional person)

estr (chief, boss)

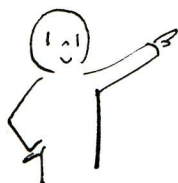
Ĝojigi **sin**. Feliĉigi **sin**. Gravigi **sin**. Sidigi **sin**. Levi **sin**.
Vidigi **sin**. Ŝajnigi **sin** bona. Konigi **sin**. Koni **sin**. Devigi **sin**.
Demandi **sin**. Lokigi **sin** en bona loko. Proksimigi **sin** al la geamikoj.
Liberigi **sin**. **Per** laboro ili riĉigis **sin**. Li nomis **sin** mia amiko.
Li levis **sin** de la tero. Ŝi tute donis **sin** al la laboro. Sindona
laborado. Ŝi tenis **sin** alta. Ŝia **sin**teno estis bona. Li havigis al
si kelkajn gravajn aferojn. Ili havigis al **si** multajn bonajn laborantojn.
Li starigis **sin** malantaŭ la loĝejo. Ili ne revidis **si**ajn malamikojn.
Li devigis **sin** labori. Lia **sin**devigo estis granda.

Multaj gepatroj ne komprenas **si**ajn infanojn. Por ke oni ne mortigu
lin, li ŝajnis **sin** mortinta. Kie malriĉulo povas loĝigi **sin**? Kial
li ne tenis **si**an vorton? Kiam li estis malforta, li ne helpis **sin**
per sia multa laboro. Kiu ne donis **si**an vorton, tiu estas malliberigota.
Ili sendis **si**ajn amikojn tra la tuta tero. Tra la tuta vivo ili faris
sian eblon por helpi aliajn homojn.

Disdoni. **Diss**endi. **Dism**eti. **Disk**onigi. Stari **dise**. Vivi **dise**.
Disrapidi. **Dis**igi. **Disi**ĝi. Labor**isto**. Milit**isto**. Skrib**isto**.
Vojfar**isto**. Vortar**isto**. Naci**isto**. Senkapig**isto**! Ĉambri**ist**ino.
Afer**isto**. Labor**estro**. Milit**estro**. Lerne**estro**. Infanlerne**estr**ino.
Estro. **Estr**ino. **Estr**i.

(1) Note that senkapigisto (a professional chopper-off of heads!) is intended as a joke. Nevertheless, it is an example of the way in which it is possible to create an Esperanto word which is perfectly meaningful but has no exact equivalent in, for example, English. In this way concepts peculiar to one culture can be meaningfully conveyed to Esperantists belonging to a different culture.

(2) Infanlernejestrino. This is included simply as an exercise in Comprehension. Such a clumsy and impossibly lengthy word would, it must be confessed, never be used or found acceptable in practice. Esperanto, like other languages, eschews the tongue-twister except as a party game.

kia (what kind of a)

tia (that kind of a)

ia (some kind of a)

Kia homo estas tiu sinjoro? Li estas forta. **Kia** virino estas ŝia patrino? Ŝi estas alta kaj bela. **Kia** la patro, **tia** la infano. **Tia** laboro ne estas grava. Mi ne konas **tian** homon. En **kia** loko li loĝas? En **tia** loko, **kian** vi neniam vidis. Mi deziras **ian** helpon. **Ia** malbonaĵo okazis. **Iafoje** ni ne povas kompreni, **kia** estas la vivo. **Tia** laboro estas nedezirinda!

hieraŭ (yesterday)

Hieraŭ mi dissendis la demandaron. Hodiaŭ revenos la respondoj. Morgaŭ ni eklaboros. **Hieraŭ** mi petis novajn laboristojn. Hodiaŭ ili alvenis. Morgaŭ ni povos ekirigi la laboron. **Hieraŭ** en unu loko. Hodiaŭ en multaj lokoj. Morgaŭ tra la tuta tero.

se (if)

ĉe (at)

Se la nova estro venos, ni povos finfari la laboron. **Se** vi metas vian nomon al la skribaĵo, vi devas fari la laboron. Li helpos vin **se** vi petos. **Ĉe** mia loĝejo oni vivas feliĉe. **Ĉe** mia flanko stariĝis bonaj amikoj. **Ĉe** mia laborejo la estro estas bonulo. **Ĉe** multaj lokoj sur la tero la homoj estas fortaj naciistoj. **Se** vi sidos tie, vi vidos bone. **Se** vi staros en mia ĉambro mi venos baldaŭ.

pli (more)

plej (most)

Forta, **pli** forta, **plej** forta. Nova, **pli** nova, **plej** nova. Alte, **pli** alte, **plej** alte. Feliĉe, **pli** feliĉe, **plej** feliĉe. Belaj, **pli** belaj, **plej** belaj. La **plimulto**, la mal**plimulto**. Mallonge, **pli** mallonge, **plej** mallonge. **Plej**eble bone. Kiel eble **plej** rapide. Kiel eble **plej** proksima. **Plej**eble grave. **Pli**grandiĝi. **Pli**multiĝi. **Pli** aŭ mal**pli** riĉaj. La mal**plej** grava afero.

ĉi ("over here")

mem (the very; self)

Tio estas bona afero, tio **ĉi** estas malbona. Tiu patro estas riĉa, tiu **ĉi** estas malriĉa. Tie loĝas homoj, tie **ĉi** homoj ne estas. Legu tiun **ĉi** skribaĵon. Ĉiuj **ĉi** homoj estas laboremaj. Ĉiuj **ĉi** virinoj estas parolemaj. Tie **ĉi** la homoj vivas malriĉe. Tiu **ĉi** novaĵo ĝojigos la homajn korojn. La homoj ĉiuj laboris, sed la laborestro **mem** estis mallaborema. Vi **mem** scias, ke mi ne iris. Faru **mem** vian laboron. La lernejestro **mem** dismetis la donaĵojn.

LESSON

9

BASIC ROOTS

Land (country)

Klar (clear)

Pren (take)

Vetur (travel in a vehicle)

Mond (world)

Ruĝ (red)

Vol (will)

Form (form)

Komenc (begin)

Ricev (receive)

us (conditional ending: would)

Mi ven^{us} se mi pov^{us}. Li est^{us} feliĉa se ŝi dir^{us}, ke ŝi amas lin. Ĉu ni ricev^{us} respondon se ni skrib^{us}? La mondo est^{us} pli bona loko, se la homoj am^{us} unu la alian. Estas klare, ke ili ir^{us} laŭ la vojo de boneco se oni help^{us} ilin. Ĉu ni veturu tra la kamparo? Mi kunir^{us} se mi hav^{us} veturilon. Klarigu al mi, kion vi vol^{us} fari se vi hav^{us} multajn riĉaĵojn. Mi unue havig^{us} al mi grandan ruĝan veturilon. Se mi dev^{us} paroladi antaŭ la homoj, mi ruĝiĝ^{us}. En ĉiuj landoj la homoj ne deziras militon.

Se ili hav^{us} tempon, la gesinjoroj sci^{us} helpi vin. Baldaŭ ni komencos diskonigi la gravajn novaĵojn. Se mi est^{us} ricevinta la skribaĵon, mi tuj komenc^{us} la laboron. La afero ne estas klara; kiu pov^{us} ĝin klarigi al mi? Se mi dir^{us} tion, oni pririd^{us} min. Kiam mi iris al la legejo mi kunprenis miajn amikojn. Kuniĝo de kvar nacioj formis tiun landon. La sinjoro estis plena de bonvolo. Li bonvolis doni al mi kelkajn belaĵojn. Bonvolu sciigi al mi vian nomon. Bonvolu helpi min. Helpu min, mi petas. Bonvolu stariĝi. Bonvolu sidigi.

bo (-in-law)

Bopatro. Bopatrino. Boĝepatroj.

io (something)

iu (some/one)

iam (sometime)

ie (somewhere)

Io ĝojiga okazis al li. De la patro li ricevis ion bonan. Iu alia povus fari pli rapide la laboron. En iuj lokoj la homoj havas multan laboron, en aliaj malmultan. Ni iru iam al la junulejo. Iam mi estis feliĉa, sed ne nun. Ie en la mondo vivas mia iama amatino. Sidiĝu ie. Helpu iu. Helpu iun. Venu iam al mia loĝejo. Iam ni transloĝiĝos al alia loko. Malbona estas io en la lando. Ie mi vidis lin antaŭe. "Mia amo de l' iamo, mia am' morgaŭa..." Ie iu iam faris ion!

kontraŭ (against)

Kontraŭ mi stariĝis multaj malamikoj. Kiu ne estas por ni estas **kontraŭ** ni. Li forte **kontraŭ**staris mian peton. Miaj **kontraŭ**uloj ne estis malfortuloj. Tio estas klara demando pri bono aŭ malbono. Ili ne povis **kontraŭ**diri mian klarigon. Oni multfoje militis **kontraŭ** tiu nacio. Mi **kontraŭ**parolos se mi povos. **Kontraŭ** la flankvojo staris granda ruĝa loĝejo. La veturilo iris laŭ iu flankvojo.

jam (already)

Mi konas lin, ĉar mi **jam** vidis lin kelkfoje. Post via klarigo mi **jam** komprenas. Post via klarigo mi **jam** iros. La sinjorino havas novan infanon; ŝi **jam** havas kvin. Mi **jam** antaŭe helpis vin. Vi estis amiko de mia patro? -- donu **jam** vian manon! Li **jam** ridis pri la okazantaĵo. La laboristoj **jam** komencis alveni kiam mi parolis al ilia estro. Li estas junulo, sed li **jam** ricevis gravan laboron. Mi **jam** ne povos iri kun vi, pro tio, kio okazis.

The examples serve to illustrate the fact that Esperanto **jam** and English **already** are by no means exact equivalents. There is in fact no exact equivalent of **jam** in English. Its use will be learned by acquaintance.

ol (than)

Ŝi loĝas en pli granda ĉambro **ol** mi. Li amas la patron pli **ol** la patrinon. Ili iris laŭ pli longa vojo. Post la milito oni vivis pli libere **ol** antaŭe. Kiu estas pli aminda **ol** tiu belulino? Ŝi pli emas paroli **ol** labori. Kiu vivis pli longe -- via bopatro aŭ via bopatrino? Mia veturilo iras pli rapide **ol** la lia. Hodiaŭ oni vivas pli feliĉe **ol** en la malnova tempo. La sinjoro mortis antaŭ **ol** mi povis alparoli lin. Vi devas lerni veturadon antaŭ **ol** veturigi libere veturilon.

sub (under)

Sub la tero. Ili vivis malriĉe en la **sub**tera ĉambro. El lia parolado mi **sub**komprenis, ke li estas kontraŭulo de la milito. Li **sub**metis sin al la ruĝuloj. La homoj **sub**ridis kiam ili alparolis lin. **Sur** la tero. Mia **sur**tera vivo. **Sur**voje al la lernejo ŝi vidis belan vidaĵon. **Sur** la kampo staris kvar homoj. Nenion ni povas fari **sur**loke. Multaj nacioj vivas **sur** la tero. Ni **sur**iris la kampon.

sur (on)

LESSON 10

BASIC ROOTS

Jar (year)

Montr (show)

Rest (remainder)

Sekv (follow)

Last (last)

Mov (move)

Port (carry)

Kred (believe)

int
ant
ont } **e**

it
at
ot } **e**

Ricev**inte** la skribaĵon, la laboristo portis ĝin al sia estro. Kiam li ricevis la skribaĵon, la estro montris ĝin al sia amiko. Vid**inte** la skribaĵon, la amiko sekvis la estron al la laborejo. Kiam ili legis la skribaĵon, la laboristoj ne volis kredi ĝin. Ne kred**ante** ĝin, ili ne emis formovi la veturilojn. Ir**onte** al la loĝejo, ili staris dum longa tempo parol**ante**. Mov**ite**, la veturiloj ne plu moviĝis. Dir**ite**, la vortoj ne repreneblas. Vid**ate**, la homoj komencis rapide moviĝi. Dir**ite**, far**ite**. Demand**ate**, la loĝjestro diris, ke li ne konas la sinjoron. Dum la resto de la jaro la militistoj restis en la kamparo.

Kiam mi iris en la ĉambron, la tri homoj, kiuj jam estis en la ĉambro, stariĝis. La militistoj rapidis en la loĝejon. La kamparanoj iris sur la kampon por fari sian laboron. En la mondon venas ĉiutage multaj novaj infanoj. Mi ne volas eniri en la aferon. Dum la lastaj tagoj okazis multaj malbonaĵoj. Lastatempe la vivo ne plu estis tiel ĝojiga kiel antaŭe. Li havas grandan sekvantaron. Lia laboro montriĝis tute malgrava. Nekredeble. Nekredinde. Senkredulo. Ĉu vi volas preni la restaĵon? Mi ne kredas vin.

kiom (what quantity,
how much)
iom (some quantity,
some)
da (used to indicate
quantity)

Kiom da laboro li faris? **Iom**. Mi ne scias, **kiom da** homoj ĉeestis. Dum **kiom da** tempo li restos? Ĉu vi havas **iom da** tempo por paroladi? **Iomete**. Vi ne kredus, **kiom da** malriĉeco estas en la mondo. Mi deziras **iom da** helpo. **Kiom da** nacioj estas sur la tero? Multaj. **Iom da** ĝojo, **iom da** malĝojo, tio estas la vivo.

apud (beside)
ankoraŭ (still,
yet)
plu (further, longer)

Apud la vojo staris iu, kiu petadis helpon. Post **iom da** tempo li ne **plu** estis tie. Mi **ankoraŭ** ne revidis lin. Sidiĝu **apud** la bela virino. Mi **ankoraŭ** ne scias ŝian nomon. Mi parolos **plu**. Baldaŭ ŝi ne vivos **plu**. **Apud** nia loĝejo laboris du homoj. Ili **ankoraŭ** ne finis la laboron. Morgaŭ ili laboros **plu**.

cent (hundred)

mil (thousand)

Cent unu. Cent du. Cent tri. Cent kvardek. Cent kvindek. Cent sesdek sep. Cent okdek naŭ. Ducent. Tricent. Kvarcent kvindek ses. Sepcent okdek naŭ. Mil ducent tridek kvar. Kvinmil sescent sepdek ok. Centestro. Jarminoj. Mojoj da homoj. Trimil homoj. Centoj da okazaĵoj.

ajn (-ever)

kvankam
(although)

Kiu ajn demandas, ne respondu. Kiam ajn ŝi venas, sendu ŝin al mi. Kie ajn li estas, mi povas alveni lin. Okazu kio ajn, mi revenos. Kiom mi sendu? Iom ajn. Kien mi iru? Ien ajn. Kiam mi venu? Iam ajn. Kiel ajn li veturas, li alvenos baldaŭ. Kiun mi sendu? Iun ajn. Kvankam la lasta veturilo jam foriris, mi volas iel ajn sekvi ĝin. Kvankam li estas pli juna ol mi, mi povas fari pli grandan laboron. Kvankam ni estis jam de jaroj bonaj geamikoj, mi neniam amis ŝin.

er (particle)

Mono = money; monero = coin; programo = program; programero = item on the program; polvo = dust; polvero = speck of dust; fajro = fire; fajrero = spark; pluvo = rain; pluvoro = raindrop. Diseriĝi = disintegrate.

id (offspring)

hundo = dog; hundo = puppy; kato = cat; kato = kitten; ĉevalo = horse; ĉevalo = foal; arbo = tree; arbo = seedling.

ing (socket)

Kandelo = candle; kandelingo = candlestick; cigaredo = cigarette; cigaredingo = cigarette-holder; glavo = sword; glavingo = sheath.

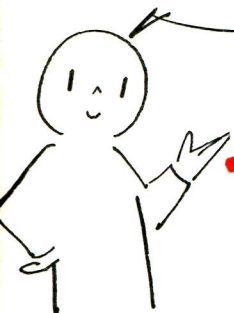
uj (container)

teo = tea; teujo = teapot; kafo = coffee; kafujo = coffeepot; mono = money; monujo = wallet; fajro = fire; fajrujo = hearth; patrujo = native country, "fatherland."
anglo = Englishman; Anglujo = England; brito = Briton; Britujo = Britain; franco = Frenchman; Francujo = France.

um (suffix of indefinite meaning)

Butiko = shop; butikumi = to shop; folio = leaf; foliumi = to turn over the leaves; amindumi = to woo; proksimume = approximately; plenumi = to fulfill; cerbumi = to rack one's brains (cerbo = brain); okulo = eye; okulumi = to make eyes at; kolo = neck; kolumo = collar; kalkano = heel of the foot; kalkanumo = heel of the shoe.

**LEARN THIS
UNIQUE KEY TO
ESPERANTO**

It is quite impossible to use Esperanto fluently until you have mastered this table which, as you see, is simple and logical. Study it until it is totally familiar and you can use these words without thinking of the table at all.

The TABLE of CORRELATIVES

	TI- (that)	KI- (what)	I- (some)	ĈI- (every)	NENI- (no)
-O (thing)	TIO that thing	KIO what thing	IO something	ĈIO everything	NENIO nothing
-U (one)	TIU that one	KIU what one	IU someone	ĈIU everyone	NENIU no one
-A (kind of)	TIA that kind of	KIA what kind of	IA some kind of	ĈIA every kind of	NENIA no kind of
-ES (one's)	TIES that one's	KIES what one's	IES someone's	ĈIES everyone's	NENIES no one's
-E (place)	TIE that place	KIE what place	IE someplace	ĈIE everyplace	NENIE no place
-EL (way)	TIEL that way	KIEL what way	IEL some way	ĈIEL every way	NENIEL no way
-OM (amount)	TIOM that amount	KIOM what amount	IOM some amount	ĈIOM every amount	NENIOM no amount
-AL (reason)	TIAL that reason	KIAL what reason	IAL some reason	ĈIAL every reason	NENIAL no reason
-AM (time)	TIAM that time	KIAM what time	IAM sometime	ĈIAM every time	NENIAM no time

In English, verbs can be very complicated. In Esperanto, they are simple, and can be explained in this

THERE ARE
ONLY SIX
VERB-ENDINGS

TIME VERB CHART

EVERY ACTION
is first of all
FUTURE

THEN
PRESENT

THEN
PAST

THE VERB
describes the EVENT
relative to the
PRESENT MOMENT

- I = infinitive
- IS = past
- AS = present
- OS = future
- US = condition
- U = command

HOWEVER, actions may also be past, present or future relative to moments in time other than the present. For example: yesterday you wrote a letter; at various times you were going to write it, you were writing it, and you had finished writing it. Esperanto indicates this differently than English, by means of suffixes you have already learned.

For ease of reference this process is tabulated below.

Remember that the English phrases given are explanations of the Esperanto, and not necessarily normal English usage.

time →	HIERAŬ (yesterday)	HODIAŬ (today)	MORGAŬ (tomorrow)
 SKRIBONTO A person who is going to write.	LI EST IS SKRIB ONTA He was about to write. LA LETERO EST IS SKRIB OTA The letter was about to be written.	LI EST AS SKRIB ONTA He is about to write. LA LETERO EST AS SKRIB OTA The letter is about to be written.	LI EST OS SKRIB ONTA He will be about to write. LA LETERO EST OS SKRIB OTA The letter will be about to be written.
 SKRIBANTO A person who is writing.	LI EST IS SKRIB ANTA He was writing. LA LETERO EST IS SKRIB ATA The letter was being written.	LI EST AS SKRIB ANTA He is writing. LA LETERO EST AS SKRIB ATA The letter is being written.	LI EST OS SKRIB ANTA He will be writing. LA LETERO EST OS SKRIB ATA The letter will be (being) written.
 SKRIBINTO A person who has finished writing.	LI EST IS SKRIB INTA He was having written. i.e. He had written. LA LETERO EST IS SKRIB ITA The letter was written.	LI EST AS SKRIB INTA He is having written. i.e. He has written. LA LETERO EST AS SKRIB ITA The letter is written.	LI EST OS SKRIB INTA He will be having written. i.e. He will have written. LA LETERO EST OS SKRIB ITA The letter will be written.

**NOW--WANT TO
TEST YOURSELF?**

**TRY READING AND
TRANSLATING THIS**

Iam, en lando tre malproksima, loĝis patro kun tri infanoj. Kelkfoje ili vivis feliĉe, kelkfoje ilia vivo estis malbela kaj malbona. Ili ne estis riĉaj, sed tute malriĉaj ili neniam estis. Ili laboris ĉar ili devis labori; kun la aliaj homoj ili vivis laŭeble amikece, kaj donis helpon al ĉiu, kiu petis.

El la infanoj, du estis viraj, sed la plej juna estis ina. Tra la jaroj, la viroj iĝadis altaj kaj fortaj. Malfeliĉe la virino vidiĝis malalta kaj malbela; nur malmultaj sciis, ke ŝia koro estas bonfarema kaj plena de amo al la homoj.

Okazis, ke la patro alparolis siajn infanojn: "Venis jam la tempo, kiam vi devas iri en la mondon por ekkoni ĝiajn vojojn kaj perlaboradi vian vivtenon laŭ via deziro. Post unu jaro revenu ĉi tien por sciigi al mi ĉion, kion vi travivis. Vi kunportas miajn bondezirojn."

Neniu el ili volis fari demandojn. Ili nur leviĝis kaj ekiris, ĉiu laŭ sia vojo.

Post unu jaro la patro vidis alproksimiĝi homon, kiu ŝajnis maljuna kaj malforta. Baldaŭ li komprenis, ke tio estas lia unua virinfano.

"Infano mia!" li diris, "kio okazis al vi? Kiel vi fariĝis tiel malforta?"

"Mia patro," respondis la alia, "mi iris longan vojon, ĝis mi venis landon, kie okazis milito. Mi kredis min fortulo, kaj prenis lokon inter la militistoj. Ho, mia patro, tie mi lernis pri la granda malforteco de ĉiuj homoj antaŭ la ruĝa morto! Kiam la milito finiĝis, mi estis tia, kia vi nun vidas min. Mi ne volas, mi ankaŭ ne povas, iam ajn denove militi por iu nacio aŭ pro iuj teroj!"

"Vi lernis ion gravan," diris la patro malĝoje.

Revenis poste la dua virinfano, en riĉa veturilo. Lia formo estis tiu de grandsinjoro.

"Bonan, patro!" li diris rapide. "Mi ne povas resti, ĉar mi havas gravajn aferojn. Mi geiĝis kun riĉa virino, kaj de ŝi mi ricevis kampojn por respondeci. De tempo al tempo mi skribos aŭ sendos al vi vorton pri la okazintaĵoj. Ĝis!"

"Ĉu vi estas feliĉa?" demandis la patro.

"Negrave!" respondis la alia, forirante.

"La vivo estas mallonga kaj miaj deziroj estas multaj." Kaj li forveturis.

"Ŝajnas al mi," diris la patro malĝoje, "ke li metis sin en malliberejon kaj jam komencis malrapide morti."

"Tio okazas al ĉiu," respondis la militinto.

Ili staris, staradis. Fine vidiĝis en la malproksimo du formoj, kiuj malrapidege venadis. Nur post longa tempo la patro komprenis, ke la pli malalta homo estas lia ina infano, kaj ke ŝi subtenas malfortulon, kiu estas malbelega kaj ankaŭ ne povas vidi.

Kiam ili alvenis, la patro alparolis ŝin.

"Ho, mia infano, kio okazis al vi? Kaj kiu estas tiu ĉi malforta viro?"

"Li estas mia amiko, kaj mi amas lin," ŝi respondis.

"Kaj kion la mondo donis al vi? Ĉu vi estas riĉa?"

"Riĉa aŭ malriĉa, ne gravas. Mi estas feliĉa kun mia amiko," ŝi diris. Kaj ili kune eniris la loĝejon.

"Ŝajnas al mi," diris la patro, "ke la vivo donis al ŝi la plej gravan aferon."

Kaj li sekvis ilin en la loĝejon.